

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5646/2024
25.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Јасмине Стаменковић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Кубат, адвокат у ..., против тужене АГРОИНДУСТРИЈСКО КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АИК БАНКА АД Београд, чији је пуномоћник др Немања Алексић, адвокат у ..., ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Суботици Гж 360/23 од 31.10.2023. године, у седници одржаној 25.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Суботици Гж 360/23 од 31.10.2023. године.

УСВАЈА СЕ ревизија, **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Вишег суда у Суботици Гж 360/23 од 31.10.2023. године и пресуда Основног суда у Суботици П 5494/2021 од 05.12.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** се као неоснован тужбени захтев тужиоца да суд утврди да је апсолутно ништава одредба члана 5. став 1. тачка 1. Уговора о кредиту број ...од ...2016. године, која гласи: „Корисник се обавезује да пре пуштања средстава кредита у течај АИК Банци плати на име фиксне накнаде за обраду кредитног захтева износ у висини од 2,5% обрачунат на основицу која представља износ одобреног кредита, са доспећем за плаћање на дан пуштања средстава кредита у течај“ и захтев да се тужена обавезе да тужиоцу накнади на име трошкова парничног поступка износ од 33.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове целог поступка у износу од 73.700,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици П 5494/2021 од 05.12.2022. године, утврђено је да је апсолутно ништава одредба члана 5. став 1. тачка 1. Уговора о кредиту број ... од ...2016. године, садржине наведене у изреци првостепене пресуде и обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од

33.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Вишег суда у Суботици Гж 360/23 од 31.10.2023. године, одбијена је жалба тужене као неоснована, потврђена првостепена пресуда и одбијен захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена изјављује ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Чланом 404. ставом 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23) прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), а ставом 2. да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/11 ... 10/23), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог ради уједначавања судске праксе, те донео одлуку као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у границама прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана2016. године, парничне странке, закључиле су Уговор о кредиту број ... којим је банка према члану 1. став 1. и члану 3. став 1. и 2. уговора кориснику одобрила кредит у износу од 276.000,00 динара. Чланом 5. став 1. тачка 1. Уговора, уговорена је једнократна фиксна накнада за обраду кредитног захтева платива пре пуштања кредита у течај у висини од 2,5% обрачунат на основицу која представља износ одобреног кредита, са доспећем за плаћање на дан пуштања средстава кредита у течај. Према члану 16. став 2. закључењем уговора корисник кредита прихвата да је упознат са Тарифом накнада за услуге банке, Општим условима пословања банке и да их у целини прихвата, да је од АИК банке примио понуду и сва пратећа документа (план отплате кредита и преглед обавезних елемената кредита). Тужена је дана 05.04.2016. године, пустила на коришћење одобрени кредит уплатом износа на рачун тужиоца и истом приликом по основу члана 5. став 1. тачка 1. на име фиксне једнократне накнаде за обраду кредитног захтева од 2,5% од износа одобреног кредита наплатила износ од 6.900,00 динара. Тужена је током поступка доставила понуду банке потписану од стране корисника кредита, у фотокопији.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови закључују да тужена банка није доказала да је испунила обавезу да информисе тужиоца о томе шта чини предмет његове обавезе јер понуда која је прикључена спису предмета не садржи

податак о овим трошковима, нити је иста достављена у оригиналу, па закључују да достављањем понуде у фотокопији, тужена није доказала да је закључењу предметног Уговора о кредиту претходила предуговорна фаза и у смислу члана 103. став 1. Закона о облигационим односима утврђује ништавост спорне уговорне одредбе.

Основано се ревизијом указује да су нижестепене одлуке засноване на погрешној примени материјалног права.

Са становишта Врховног суда, неутемељен је закључак нижестепених судова да тужилац у поступку који је претходио уговарању кредита није био упознат са свим трошковима и накнадама које је требало да плати банци, односно да тужена банка није доставила тужиоцу понуду за закључење уговора. У време закључења уговора на снази је била Одлука о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику („Сл. гласник РС“, бр. 65/2011). Одредбом тачке 12. прописано је да је банка дужна да кориснику, пре закључења уговора о кредиту, уручи понуду сачињену на одговарајућем обрасцу Прилога 1. У конкретном случају, тужена банка је као доказ поступања по наведеној одредби Одлуке НБС-а, доставила Понуду за закључење уговора у којој су садржани сви подаци неопходни да се тужилац као корисник кредита упозна са условима закључења уговора и висином своје обавезе, укључујући и обавезу плаћања трошкове обраде кредита. Иако је тужилац оспорио форму образаца достављене понуде, током поступка није изнео тврдњу да није потписао понуду, те да му иста није уручена, због чега недостављање понуде у изворнику не доводи у сумњу садржину предметне потврде на којој се налази тужиочев потпис, који тужилац није изричито оспорио. Стога, у датој ситуацији не може се прихватити материјалноправни закључак нижестепених судова да тужени није доставио понуду за закључење уговора на основу које би тужилац био на јасан и транспарентан начин упознат са садржином своје обавезе. Поред тога, из чињеничних навода тужбе произилази да за тужиоца питање уручења понуде није било спорно, нити је било спорно да је тужилац обавештен да ће банка приликом закључења предметног уговора од корисника наплатити накнаду на име обраде кредитног захтева у износу од 2,5 % од износа одобреног кредита. Напротив, тужилац је био упознат са обавезом плаћања предметних трошкова, али не и са њиховом структуром, што према допуни правног става о дозвољености уговарања трошкова кредита усвојеној на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној дана 16.09.2021. године, банка није дужна да образлаже.

Стога, како нижестепени судови нису правилно применили материјално право на чињенично стање које произлази из достављених доказа, то нижестепене одлуке нису правилне, па је Врховни суд применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку одбио тужбени захтев за утврђење ништавости спорне уговорне одредбе из члана 5. став 1. тачка 1. Уговора и одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

Применом одредбе члана 150, 153, 163. и 165. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је туженом досудио накнаду за трошкове поступка, према одређеном захтеву туженог, у укупном износу од 73.700,00 динара и то на име заступања на два одржана рочишта од по 10.500,00 динара, износ од 21.600,00 динара за састав жалбе (18.000,00 увећано за 20 % на име ПДВ-а), износ од 21.600,00 динара за састав ревизије (18.000,00 динара увећано за 20 % на име ПДВ-а), износ од 3.800,00 динара на име таксе за ревизију и износ од 5.700,00 динара на име таксе за одлуку по

ревизији. Туженом нису досуђени трошкови судских такси у жалбеном поступку јер тужени ове трошкове није определио по висини у складу са одредбом члана 163. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић